

Alles over het afgelopen jaar

Jaarverslag 2021

In het jaarverslag legt de Raad voor het Openbaar Bestuur verantwoording af over zijn publicaties en activiteiten van het afgelopen jaar.

- › [Terugblik 2021: Een laatste tip en wat zeker op de agenda moet](#)
- › [Publicaties & activiteiten](#)
- › [Contacten met regering en parlement](#)
- › [Raadsleden](#)
- › [Medewerkers](#)
- › [Communicatie](#)
- › [Financieel overzicht](#)

Leeswijzer

In het hoofdstuk **Een laatste tip en wat zeker op de agenda moet** leest u over de ontwikkelingen binnen het openbaar bestuur en de financiële verhoudingen in het jaar dat werd gedomineerd door het coronavirus. Het onderdeel **Publicaties & activiteiten** geeft een overzicht van alle publicaties die de ROB dit jaar uitbracht, en welke media-aandacht dat heeft opgeleverd. Ook ziet u daarin welke activiteiten de ROB heeft georganiseerd.

Over de contacten die er waren met de regering, de Eerste Kamer en de Tweede Kamer leest u in **Contacten met regering en parlement**.

In het overzicht van alle **raadsleden** en **medewerkers** ziet u bij welke specifieke projecten zij waren betrokken, en welke extra activiteiten - zoals het geven van een lezing - zij nog meer hebben gedaan.

In het hoofdstuk **Communicatie** leest u welke thema's dit jaar centraal stonden en welke communicatiemiddelen zijn ingezet.

Het **Financieel overzicht** laat zien wat de ROB heeft uitgegeven en waaraan.

Wat is er gebeurd

Terugblik 2021: Een laatste tip en wat zeker op de agenda moet

Leestijd 3,5 - 5 minuten

Het werk van een adviesraad als de Raad voor het Openbaar Bestuur is in zekere mate afgestemd op het ritme van de Haagse politiek. Dat betekent dat een Raad enigszins meebeweegt met de cyclus van Tweede-Kamerverkiezingen, coalitievorming en de missionaire jaren van een kabinet. Wanneer een nieuw kabinet opstart, beoogt de Raad met gerichte adviezen de belangrijkste ambities uit het regeerakkoord te wegen en duiden. Als nieuwe verkiezingen naderen en het kabinet zijn langste tijd heeft gehad, krijgen adviezen het karakter van een laatste aanbeveling: iets wat het kabinet nog moet oppakken voordat het demissionair wordt of waarvan het adviescollege het raadzaam acht dat het op de overdrachtsagenda komt voor het volgende kabinet. Wanneer een kabinet demissionair wordt, kan een Raad op enig moment een versnelling terugschakelen en reflecteren op wat is geweest en wat gaat komen.

De Tweede-Kamerverkiezingen van 17 maart 2021 hebben aldus in sterke mate het werk van de Raad in het afgelopen jaar bepaald. De eerste helft van het vorige kalenderjaar stond in het teken van het afronden van die adviezen waarmee dit kabinet in de ogen van de Raad per se nog aan de slag moest of die hoe dan ook op de agenda van een nieuw kabinet moesten komen. Het leidde tot een ongekend hoge productie in dat eerste half jaar van een advies per maand. Het tweede half jaar stond met name in het teken van het opstarten van enkele adviestrajecten waaraan geen adviesvragen ten grondslag liggen maar waaraan de Raad groot belang hecht.

Financiële adviezen

Eerst een beknopte terugblik op dat eerste half jaar. In januari bracht de Raad *Van Parijs naar praktijk* uit. In dit gevraagde advies over de decentrale uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord stelt de Raad dat gemeenten, provincies en waterschappen de komende drie jaar 1,8 miljard euro voor de uitvoering van het klimaatakkoord nodig hebben. Daarnaast stelt de Raad dat een goede afstemming nodig is van de lokale, regionale en landelijke inspanningen om zicht te houden op het uiteindelijke doel van 49 procent CO₂-reductie in 2030.

In maart volgde een tussenbericht over het door de minister van BZK gevraagde advies over de herijking van het gemeentefonds. De Raad vond op dat moment dat hij niet genoeg informatie had om met een goed onderbouwd advies naar buiten te komen. De uitkomsten van de herverdeelvoorstellen leken nog onvoldoende aan te sluiten bij de ervaren kosten van gemeenten. Onduidelijk was in hoeverre de oorzaak lag in de methode, de gehanteerde veronderstellingen of dat het beeld van de werkelijke kosten vertekende. De Raad wilde van de minister van BZK eerst antwoorden op aanvullende vragen en hoopte dat een antwoord op deze vragen zou bijdragen aan een verdelvoorstel dat boven redelijke twijfel verheven is, uitlegbaar is en aan de maatschappelijke doelen van de financiële-verhoudingswet voldoet.

Op het eerste gezicht leek het hier te gaan om twee financiële adviezen.

Maar de onderwerpen van de beide rapporten lieten vooral zien hoe sterk de rijksoverheid en de decentrale overheden met elkaar verweven zijn. Voor het verwezenlijken van tal van ambities kan het rijk niet zonder gemeenten, waterschappen en provincies. Andersom geldt dat gemeenten en provincies voor hun inkomsten in sterke mate afhankelijk zijn van het rijk. Ondanks het besef van die onderlinge verbondenheid kan de relatie tussen met name 'Den Haag' en gemeenten kwetsbaar genoemd worden.

Inspelen op uitdagingen voor overheid, de rechtsstaat en de democratie

Het is daarom geen toeval dat de interbestuurlijke en -financiële verhoudingen in 2021 een dominant adviesthema was. Vanaf maart bracht de Raad drie adviezen uit die op enig moment zelfs werden gedoopt tot de trilogie van de Raad voor het Openbaar over de interbestuurlijke verhoudingen. De eerste verscheen kort voor het tussenbericht en bracht de Raad met opzet enkele dagen voor de Kamerverkiezingen uit. *Rust-Reinheid-Regelmaat* laat zich lezen als een kritische beschouwing over het verstoorde evenwicht tussen taken, organisatie, bevoegdheden en bekostiging bij decentrale overheden. Door deze disbalans is er te weinig ruimte voor decentrale overheden om zelf beleidskeuzes te maken en wordt hun slagkracht beperkt.

In mei volgde *Rol nemen, ruimte geven* over de rol van het rijk bij interbestuurlijke verhoudingen. Daarin constateert de Raad dat het rijk er niet in slaagt om op gelijkwaardige voet samen te werken met provincies, gemeenten en waterschappen. Belangrijke oorzaken daarvoor zijn onduidelijke verwachtingen over en weer, schotten tussen departementen en gebrekkige kennis bij het rijk over wat er speelt in de regio. De Raad ontwikkelde een model voor gelijkwaardig partnerschap dat kan helpen om goede afspraken te maken tussen overheden bij het opstarten van een samenwerking.

Het sluitstuk van de trilogie was *Droomland of niemandsland?* over het besturen van regio's. De regionale schaal is steeds vaker de schaal om allerlei maatschappelijke opgaven aan te pakken. Maar omdat de regio geen formele bestuurslaag is leidt de afstand tot het gekozen bestuur tot een democratisch tekort. De Raad stelt vast dat sprake is van een spanning tussen droomland en niemandsland: opgave en uitvoering, bestuurlijk vermogen, verantwoordelijkheden en financiën (kaderstelling en controle) en democratische legitimiteit zijn niet op elkaar afgestemd.

Evaluatie

Tussen het publiceren van adviesrapporten door verscheen in mei ook het evaluatierapport van Berenschot over de Raad voor het Openbaar Bestuur. Als Raad die onder de Kaderwet Adviescolleges valt is hij verplicht om zijn functioneren eens in de vier jaar te (laten) evalueren. Onderzoekers van Berenschot concluderen in het evaluatierapport *Versterken vanuit een goede basis* dat de Raad voor het Openbaar Bestuur de afgelopen vier jaar zijn wettelijke taak goed heeft uitgevoerd en zijn zelf gestelde doelen heeft gerealiseerd. Ze zien nu kansen voor de Raad om de komende jaren zijn impact te vergroten. Dat kan hij doen door minder adviestrajecten op te starten en bovendien scherper en vaker te kiezen voor zogenoemde 'verleggende adviezen'.

Kort na het evaluatierapport publiceerde de Raad zijn adviesrapport *Sturen of gestuurd worden*. De Raad begon al lang voordat Berenschot met zijn evaluatieonderzoek begon aan dit adviestraject maar welbeschouwd is dit het type advies dat de Raad vaker zou mogen uitbrengen. Met dit rapport wilde de Raad bijdragen aan een omslag in het denken in politiek, beleid en het democratisch debat over sturen met data. Daarvoor moet de focus worden verlegd van het verzamelen van data over burgers naar het verzamelen van data over partijen die sturen met data; van inzicht in de motieven en overwegingen van burgers naar inzicht in de motieven en overwegingen van partijen die sturen met data; en van burgers die worden gestuurd met data naar burgers behoeden voor risico's van data-sturing en ze het beleid laten mee – en bijsturen. Om die omslag te maken introduceerde de Raad het Data Debat Denkkader.

Met de evaluatie in gedachten maakte de Raad scherpe keuzes voor zijn werkprogramma voor de periode 2021-2023 die bij de start van een nieuw parlementair jaar inging. Daarbij heeft de Raad 'Het gezag van de overheid' als een van zijn leidende thema's gekozen. Onderdeel van dit hoofdthema zijn een diepgravende verkenning naar gezag (verwachte afronding: derde kwartaal van 2022), de ontwikkeling van een wegingskader goed openbaar bestuur (eerste fase afgerond in het eerste kwartaal van 2022) en een essaybundel over de spanningsvolle relatie tussen wetenschap en beleid (verwachte afronding in juni 2022).

Voor het tweede thema in zijn werkprogramma kon de Raad niet anders dan terugvallen op het thema dat ook in de jaren daarvoor dominant was in zijn advisering: de interbestuurlijke verhoudingen. Hoewel de Raad over dit thema diverse adviezen uitbracht in 2021, kunnen we in het voorjaar van 2022 niet anders dan vaststellen dat de relatie tussen de overheden en dan met name tussen rijk en gemeenten – understatement – beter kan. In het najaar van 2021 bracht de Raad alsnog zijn kritische advies uit over de herijking van het gemeentefonds. Achter het meningsverschil over de nieuwe verdeling van het geld uit het gemeentefonds gaat een wereld schuil van een uit het lood geslagen takenpakket en de daarbij behorende verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financiën van gemeenten. De Raad meent dat overheden niet meer zonder elkaar kunnen, samenwerking en een heldere onderling te respecteren rolopvatting is onvermijdelijk om de grote opgaven van deze tijd aan te pakken. Daarom draagt de Raad voor het Openbaar Bestuur ook in 2022 graag bij aan het verhelderen van die onderlinge verhoudingen.

Middelburg/Den Haag, april 2022

Drs. J.M.M. (Han) Polman - voorzitter

Rien Fraanje

Wat hebben we gedaan

Publicaties & activiteiten

De publicaties die de ROB in 2021 heeft uitgegeven en de bijeenkomsten die zijn georganiseerd, staan in dit

Jaaroverzicht

○ Publicaties 2021

De ROB heeft de volgende producten opgeleverd:

25 januari 2021

[Advies | Van Parijs naar praktijk](#)

Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord hebben gemeenten, provincies en waterschappen de komende drie jaar 1,8 miljard euro nodig. Dat adviseert de Raad voor het Openbaar Bestuur in het advies Van Parijs naar praktijk.

Ook adviseert de Raad om lokale, regionale en landelijke inspanningen onderling goed af te stemmen om zicht te houden op het uiteindelijke doel: 49% CO₂-reductie in 2030.

Zie: [➔ Van Parijs naar praktijk](#)

3 februari 2021

[Briefadvies | Financiële compensatie coronacrisis](#)

Het Rijk en decentrale overheden hebben op een constructieve manier afspraken gemaakt over de compensatie van kosten die direct zijn gerelateerd aan de coronacrisis. Dat stelt de Raad voor het Openbaar Bestuur in het briefadvies Financiële compensatie corona. Niet in alle gevallen is exact vast te stellen hoe groot de omvang is van de geleden schade. Ook is er geen sprake is van een uniforme procedure of methodiek. Toch is de Raad van mening dat de gekozen pragmatische benadering, gelet op de urgentie en het unieke karakter, in dit geval het meest passend is.

Zie: [➔ Briefadvies Financiële compensatie coronacrisis](#)

11 maart 2021

Advies | Rust-reinheid-regelmaat

Het piept en kraakt in de financiën van het decentraal bestuur en vooral bij gemeenten. Maar het is niet alleen een kwestie van ‘meer geld’. De werkelijke oorzaak ligt in een disbalans tussen: taken, organisatie, bevoegdheden en bekostiging. Door deze disbalans is er te weinig ruimte voor decentrale overheden om zelf beleidskeuzes te maken en wordt hun slagkracht beperkt. Om te voorkomen dat de financiële problemen onbeheersbaar worden en de kracht van decentrale overheden verder wordt uitgehold, moet de balans worden hersteld.

Zie: [➤ Rust-reinheid-regelmaat](#)

26 maart 2021

Advies | Tussenbericht herijking gemeentefonds

Om tot een afgewogen en onderbouwd advies te kunnen komen stelt de Raad nadere vragen over de herziening van de verdeling van het gemeentefonds aan de minister van Binnenlandse Zaken. Daarmee wil de Raad meer inzicht krijgen in de inhoudelijke onderbouwing van de verdeling.

Zie: [➤ Tussenbericht herijking gemeentefonds](#)

11 mei 2021

Advies | Rol nemen, ruimte geven

De grote opgaven van deze tijd - klimaat, wonen, economie, werk - worden steeds vaker door meer dan één overheidslaag opgepakt. Het lukt het Rijk vooralsnog niet om daarbij gelijkwaardig samen te werken met provincies, gemeenten en waterschappen. Onduidelijke verwachtingen over en weer, schotten tussen departementen en weinig kennis bij het Rijk van wat er echt speelt in de regio, zijn daar de belangrijkste oorzaken voor.

Zie: [➤ Rol nemen, ruimte geven](#)

11 mei 2021

Perspectief op interbestuurlijke samenwerking

Als onderdeel van [➤ het advies Rol nemen, ruimte geven](#) heeft de ROB een kwantitatief onderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op aard en omvang van de spanning in de verhoudingen tussen het Rijk en de decentrale overheden. We hebben ambtenaren op rijks-, provincie-, waterschaps- en gemeenteniveau en bij gemeenschappelijke regelingen ondervraagd hoe zij aankijken tegen interbestuurlijke samenwerking en welke knelpunten zij daarbij waarnemen. In deze deelrapportage doen wij verslag van dit onderzoek.

Zie: [➤ Perspectief op interbestuurlijke samenwerking](#)

2 juni 2021

Advies | Toepassing Normeringssystematiek

Gemeenten en provincies zijn voor een groot deel afhankelijk van inkomsten uit het gemeente- en provinciefonds, die door het Rijk gevuld worden. De manier waarin de fondsen meebewegen met de uitgaven van het Rijk, wordt de normeringssystematiek genoemd. De huidige normeringssystematiek - samen de trap op, samen de trap af - zorgt ervoor dat de middelen in het gemeente- en provinciefonds dezelfde ontwikkeling kennen als de rijksuitgaven. Een komend kabinet zal met decentrale overheden hierover nieuwe afspraken moeten maken.

Zie: [➤ Toepassing Normeringssystematiek](#)

10 juni 2021

Essay | Verwerven, waarderen en wegen

In dit essay identificeren en beschrijven de Gezondheidsraad, de Raad voor het Openbaar Bestuur en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid de spanningen die in tijden van crisis kunnen ontstaan rondom de rol van kennis in (wetenschappelijke) advisering, beleid en politiek.

Zie: [➤ Essay Verwerven, waarderen en wegen](#)

23 juni 2021

Advies | Droomland of niemandsland?

Regio's moeten ruimte krijgen om zelf te bepalen wie welke taak of maatschappelijke opgave uitvoert. Die ruimte is niet onbegrensd: er moet een kader komen met uitgangspunten voor het besturen van regio's. En de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) moet regio's helpen door verantwoordelijkheid te nemen voor interbestuurlijke samenwerking. Dat adviseert de Raad voor het Openbaar Bestuur de minister van BZK in zijn adviesrapport 'Droomland of niemandsland?'.
'Droomland of niemandsland?'

Zie: [➤ Droomland of niemandsland?](#)

1 september 2021

Essaybundel | Reflecties op Rust-Reinheid-Regelmaat

Deze bundel brengt het advies 'Rust-Reinheid-Regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen' samen met de bijdragen van sprekers tijdens de Dag van de Financiële Verhoudingen. Ook is in deze bundel een beknopt historisch overzicht te lezen over (het debat over) de interbestuurlijke relatie tussen Rijk en de decentrale overheden.

Zie: [➤ Reflecties op Rust-Reinheid-Regelmaat](#)

17 september 2021

[Werkprogramma 2021-2023](#)

Het gezag van de overheid staat ter discussie en de interbestuurlijke verhoudingen behoeven hoognodig verbetering. Dit zijn dan ook de twee dominante thema's in het werkprogramma 2021-2023 van de Raad voor het Openbaar Bestuur.

Zie: [➤ Werkprogramma 2021-2023](#)

19 oktober 2021

[Briefadvies | Herverdeling Gemeentefonds](#)

De verdeling van de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten - het gemeentefonds, waarbij het gaat om een bedrag van ruim 30 miljard euro - gaat op de schop. Als gevolg van het nieuwe verdeelvoorstel gaan ongeveer 50 gemeenten er meer dan 60 euro per inwoner op achteruit en zo'n 40 gemeenten gaan er meer dan 60 euro op vooruit.

Zie: [➤ Herverdeling Gemeentefonds](#)

4 november 2021

[Briefadvies | Ondersteuning Tweede Kamer](#)

In een ongevraagd advies aan de voorzitter van de Tweede Kamer wijst de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) op de toegenomen werkdruk van Tweede Kamerleden. Als medewetgever en controleur van de regering heeft het parlement een belangrijke rol. Om die taken goed te kunnen uitvoeren, dient het parlement de regering voldoende weerwoord en tegenspel te kunnen bieden. De *checks and balances* van ons politieke systeem raken door de toegenomen werkdruk echter uit balans. De ROB ziet bij Kamerleden echter een grote schroom om goede ondersteuning voor zichzelf te organiseren. Het is echter in het belang van de burgers van Nederland als hun representanten hun werk goed kunnen doen en in staat zijn tegenspel te leveren aan de regering.

Zie: [➤ Ondersteuning Tweede Kamer](#)

Activiteiten 2021

15 april 2021

Bijeenkomst | Dag van de Financiële Verhoudingen 2021

Tijdens deze vierde Dag van de Financiële Verhoudingen stond het recent uitgebrachte advies 'Rust-Reinheid-Regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen' centraal. Wat moet er de komende kabinetsperiode worden geregeld om de balans in bestuurlijk-financiële verhoudingen weer te herstellen? Verschillende sprekers gaven op die vraag hun visie vanuit wetenschappelijk perspectief en vanuit de gemeentelijke praktijk.

10 juni 2021

Webinar | Sturen of gestuurd worden?

Steeds meer maatschappelijke partijen lijken het gedrag van burgers te willen sturen met data. De Raad voor het Openbaar Bestuur wil met het advies 'Sturen of gestuurd worden?' bijdragen aan de (politieke) discussie over de legitimiteit van gedragssturing met data. Tijdens het webinar voerden ROB-raadslid Martiene Branderhorst, voormalig voorzitter Tijdelijke commissie Digitale Toekomst Kathalijne Buitenweg, voorzitter van de commissie Informatiesamenleving VNG Franc Weerwind en maker van de Technologie Kieswijzer Rudy van Belkom geanimeerde gespekken over dit onderwerp.

29 juni 2021

Debat | Voorkom een tweede Toeslagenaffaire

De overheid verzamelt en gebruikt veel gegevens zonder daar publiekelijk verantwoording voor af te leggen. Dit vergroot de kans op discriminatie aanzienlijk. Hoe kan deze 'verantwoordingskloof' worden gedicht? Martiene Branderhorst, Marietje Schaake, Reijer Passchier, Lisa van Ginneken en Lianne Maatman zetten stappen in de goede richting en zochten we naar concrete oplossingen (en verantwoordelijke partijen) voor het voorkomen van nieuwe slachtoffers.

Bekijk hier het debat [↗ Voorkom een tweede toeslagenaffaire](#).

6 juli 2021

Debat | Een overheid zonder gezag

Het vertrouwen in de overheid lijkt te dalen de afgelopen jaren. En de verontwaardiging houdt aan, of die nou over coronamaatregelen, de Toeslagenaffaire of een stoeve kabinetsformatie gaat. Tijdens deze avond gingen sprekers in op de staat van het vertrouwen in de overheid en welke knelpunten er zijn. Dit als verkenning van een nieuw onderzoeksthema van de Raad: [↗ het gezag van de overheid](#).

Sprekers: Sarah de Lange, Reinier van Zutphen, Andrea Voets, Emily Miltenburg, Katrien Termeer.

[↗ Kijk de debatavond terug](#) via De Balie.

30 september 2021

Webinar | Droomland of niemandsland?

Nu steeds meer taken op een regionaal niveau tussen gemeenten en provincies worden belegd, moet het nieuwe kabinet er werk van maken om regio's democratischer te organiseren. Bovendien moet de wildgroei aan regionale samenwerkingsverbanden worden gestopt en heeft het Rijk tot taak om te sturen op een meer congruente regio-indeling. Daarover gingen in gesprek: ROB-raadslid Kees-Jan de Vet, hoogleraar Regionaal Recht en Bestuur Martijn Groenleer, commissaris van de Koning provincie Fryslân Arno Brok, hoogleraar Bestuurskunde en ROB-raadslid Caspar van den Berg, en Annelies Kroeskamp namens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Onder leiding van dagvoorzitter Elisabeth van den Hoogen.

Welke contacten waren er

Contacten met regering en parlement

De Raad voor het Openbaar Bestuur is een adviescollege van regering en parlement. Dat betekent dat Raadsleden door het jaar heen op verschillende momenten en bij verschillende gelegenheden in gesprek gaan met vertegenwoordigers van het kabinet en de volksvertegenwoordiging. Daarnaast onderhoudt de Raad ook het contact met de andere overheden, vaak via de koepelorganisaties VNG, IPO en Unie van Waterschappen.

Bekijk een beknopt overzicht van de belangrijkste contacten met onze belangrijkste stakeholders in het afgelopen jaar.

Regering en parlement

voorjaar 2021: Een delegatie van de ROB sprak twee keer met de Bestuursraad van het ministerie van BZK, onder meer over de uitkomsten van de evaluatie van de ROB

17 juni 2021: Kennismakingsgesprek Han Polman en Rien Fraanje met de nieuwe leden van de Vaste Kamercommissie BiZa van de Tweede Kamer

1 september 2021: Kennismakingsgesprek Han Polman en Rien Fraanje met Tweede Kamervoorzitter Vera Bergkamp & Griffier Simone Roos

15 september 2021: [Technische briefing](#) Vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken over het advies 'Sturen of gestuurd worden?'

11 oktober 2021: Gesprek Han Polman en Rien Fraanje met de Tweede Kamerwerkgroep-Van der Staaij (digitaal)

26 oktober 2021: Deskundigenbijeenkomst '[Artificiële intelligentie](#)' in de Eerste Kamer georganiseerd door het Rathenau Instituut

Overige stakeholders:

Een afvaardiging van de ROB overlegt enkele keren per jaar met de directie van de VNG

Een afvaardiging van de ROB sprak in 2021 twee keer met de directie van de Unie van Waterschappen

Wie vormden de Raad

Raadsleden

Tien mensen uit het openbaar bestuur en de wetenschap vormden in 2021 samen de Raad voor het Openbaar Bestuur. De raadsleden komen elke maand bij elkaar voor de raadsvergadering, waarin lopende adviestrajecten en activiteiten worden besproken. Alle raadsleden lezen mee met alle adviezen en geven daar input op. Daarnaast zijn zij op kennis verbonden aan een specifiek advies, en vormen zij een werkgroep samen met de stafleden die het advies uitwerken. Verder geven raadsleden lezingen, schrijven zij artikelen en treden op in de media.

Raadsleden

2021

Wie zaten in de Raad, bij welke specifieke projecten waren zij betrokken, welke activiteiten hebben zij nog meer gedaan?

Drs. J.M.M. (Han) Polman

voorzitter

Artikel:

➔ [Herover het publieke domein in de digitale wereld](#), met Frank van Ommeren, *Binnenlands Bestuur*, februari 2021

Weblog:

➔ [Werk aan de winkel voor vertrouwen van burgers in de overheid](#), maart 2021

Essays:

➔ [Ontwikkeling van macht en gezag](#), in: *Willem van Ham, zijn leven, zijn werk, zijn levenswerk*, Bergen op Zoom, 2021

➔ [Leren van de toeslagaffaire](#), in: *Binnenlands Bestuur*, maart 2021

Grensregio's en besluitvorming over Covid-19, in: *Essaybundel institutionele verhoudingen tijdens en na crisistijd* - ministerie van J&V, december 2021

Column:

Column in de nieuwsbrief van de gezamenlijke adviesraden

Overig:

Bijdragen t.b.v. interviews, fysieke en digitale ontmoetingen over diverse in 2021 uitgebrachte adviezen

Prof. dr. C.F. (Caspar) van den Berg

Hoogleraar Bestuurskunde, leerstoel Global and Local Governance

Betrokken bij:

Voorzitter werkgroep advies ➔ [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

Advies ➔ [Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

Activiteiten:

Toelichting op de herverdeling van het gemeentefonds en het tussenbericht dat de ROB hierover uitbracht, ➔ [NPO1-radioprogramma ReportersNL](#), 28 maart 2021

Webinar ➔ [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 3 juni 2021

Webinar ➔ [Droomland of niemandsland](#), 30 september 2021

Dr. M. (Martiene) Branderhorst

Tot maart 2021 gemeentesecretaris en algemeen directeur Gouda, vanaf maart algemeen directeur bij de gemeente Den Haag

Betrokken bij publicaties:

Advies ➔ [Rust, Reinheid, Regelmaat](#), 11 maart 2021

Advies ➔ [Sturen of gestuurd worden?](#) 25 mei 2021

Martiene was ook betrokken bij de ontwikkeling van het ➔ [Wegingskader Wat is goed bestuur?](#), waarvan de eerste versie in februari 2022 werd gepubliceerd.

Artikelen:

Essay [Digitaal leiderschap](#), voor de Vereniging van Gemeente[1]secretarissen, april 2021

Artikel *Digitaal leiderschap*, Binnenlands Bestuur, mei 2021

Artikel [Sturen met data](#), *iBestuur*, 8 juli 2021

Activiteiten:

[Lunchsessie](#) over het advies *Sturen of gestuurd worden?*

Vereniging Gemeentesecretarissen, april 2021

Sessie over het advies *Sturen of gestuurd worden?* VNG-commissie informatiesamenleving, juni 2021

Debat in De Balie: [Voorkom een tweede toeslagenaffaire](#), 29 juni 2021

[Webinar Sturen of gestuurd worden?](#), 1 juli 2021

[Technische briefing](#) Vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken over het advies *Sturen of gestuurd worden?* met Rien Fraanje, Ayeh Zarrinkhameh en Mariet de Boer, 15 september 2021

Key note [Digitaal leiderschap brengt i in het hart](#), congres *iBestuur*, 15 september 2021

Prof. mr. dr. F.J. (Frank) van Ommeren

Betrokken bij publicatie:

Advies [Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

Artikel:

[Herover het publieke domein in de digitale wereld](#), met Han Polman, *Binnenlands Bestuur*, februari 2021

Van fluoridering en kinderopvangtoeslag naar Big Tech - De Academie voor Wetgeving tussen rechtsstaat, legaliteit en actualiteit. [Bijdrage in de bundel 'Naar wetten die werken'](#), een uitgave ter ere van het 20-jarig jubileum van de Academie voor Wetgeving, juli 2021

Blog:

[Brug tussen wetgeving en ICT](#), 6 september 2021

Activiteiten:

[Dankwoord over legitimatie overheidsoptreden in digitaliseringstijdperk](#), bij ontvangst eerste exemplaar boek *Wetsanalyse*, 25 juni 2021

Interview afgenomen door DG EC over de stand van zaken omtrent 'Rule of Law', met Rien Fraanje

Rede 'Verdelende rechtvaardigheid in tijden van corona' voor de Nederlandse Vereniging voor Wetgeving

Drs. D.M.G. (Daan) Roovers

Filosoof en docent

Betrokken bij:

Daan was betrokken bij de essaybundel *Kennis en overheidsbeleid* die medio 2022 verschijnt.

Beeld: ©Ruud Pos

Artikelen:

'We weten niet hoe fundamentele vrijheden zich tot elkaar verhouden', *De Volkskrant*, 14 oktober 2021.

'Een beetje bescheidenheid zou de overheid sieren' (Interview over burgerschap), *Bij Nader Inzien*, 1 november 2021

Activiteiten:

1 op 1 (Radio 1 benoemde me in hun zomer-kabinet tot nieuwe premier: Een interview over de nieuwe plannen), *NPO Radio 1*, 20 augustus 2021

Biedt het recht ons houvast? *Programma Het Filosofisch Kwintet: Human*, *NPO1*, 15 augustus 2021

Draait de aarde nog om ons? *Programma Het Filosofisch Kwintet: Human*, *NPO1*, 22 augustus 2021

Bijeenkomst 'Participatie', *Provinciale Staten Groningen*, 1 september 2021

'Filosofie & Mobiliteit', Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 14 september 2021

Lezing 'Lange-termijn denken', *Bibliotheek Oss*, 24 september 2021

Vertrouwen in de politiek, *Programma Buitenhof: NPO1*, 26 september 2021

Lezing 'Tegenmacht' Wijsheid in tijden van transitie, *Filosofische School Nederland*, 14 oktober 2021

Lezing 'Bestuurlijke Moed', *Bestuurlijke Netwerkdag Water 2021*, Rijkswaterstaat West-Nederland Noord, 27 oktober 2021

'Wat is behoorlijk bestuur?' (Bijeenkomst over de relatie tussen overheid en burgers), *Klankbordgroep De Nationale ombudsman*, 19 november 2021

Gesprek 'Integriteit en de Toeslagenaffaire', *Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*, 6 december 2021

Rondetafelgesprek over optimisme, *Met Het Oog op Morgen - NPO Radio 1*, 24 december 2021

H. (Huri) Sahin

In 2021 Regio accounthouder bij het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie en voorzitter van het Kinderrechtencollectief. Met ingang van 1 maart 2022 directeur LOKAAL Rotterdam, centrum voor democratie

Betrokken bij:

Adviestraject over gemeenten en corona dat in maart 2022 uitkwam

Ontwikkeltraject [↗ Gezag van de overheid](#)

Weblog:

[↗ Van ongekend onrecht naar een ongekend goed optreden](#), 18 november 2021

Activiteiten:

Presentatie adviesrapport *Goede ondersteuning, sterke democratie* tijdens Jaarcongres Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies, 10 september 2021

Presentatie adviesrapport *Goede ondersteuning, sterke democratie* tijdens Bijeenkomst Griffierskring Noord-Holland Noord, 15 september 2021

Presentatie adviesrapport *Goede ondersteuning, sterke democratie* tijdens Bijeenkomst griffiers 100.000+ gemeenten, 24 september 2021

[↗ Interview EenVandaag](#) over het advies *Jong geleerd, oud gedaan* over de verlaging van de stemgerechtigde leeftijd, 26 oktober 2021

Presentatie adviesrapport *Goede ondersteuning, sterke democratie* tijdens Heisessie gemeenteraad Delft, 29 oktober 2021

Prof. dr. ir. C.J.A.M. (Katrien) Termeer

Hoogleraar Bestuurskunde

Betrokken bij:

Advies [↗ Van Parijs naar praktijk](#), 25 januari 2021

Adviestraject over gemeenten en corona dat in maart 2022 uitkwam

Activiteiten:

Presentatie *Zoeken naar waarheid* bij ABD, 20 mei 2021

Bijdrage Debat de Balie, *Een overheid zonder Gezag*, 6 juli 2021

Dr. P.J. (Peter) Verheij

Wethouder Gemeente Alblasserdam

Betrokken bij publicaties:

Advies [Tussenbericht herijking gemeentefonds](#), 26 maart 2021

Advies [Herverdeling](#)

[Gemeentefonds](#), 19 oktober 2021

Adviesrapport [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

Advies [Van Parijs naar praktijk](#), 25 januari 2021

Advies [Rust-reinheid-regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen](#), 11 maart 2021

Advies [Toepassing Normeringssystematiek](#), 2 juni 2021

Peter was ook betrokken bij het adviestraject over gemeenten en corona dat in maart 2022 uitkwam.

Artikelen:

Besturen en uitvoeren zijn mensenwerk, *Platform O*, 8 maart 2021

[Verdeelvraagstuk gemeentefonds vraagt verantwoording](#), *Platform O*, 2 november 2021

[Gemeenten hebben meer nodig dan alleen geld](#), *Platform O*, 11 maart 2021

[De feilbare mens](#), Column *TPC*, maart 2021

[Data: het nieuwe goud](#), Column *TPC*, december 2021

Weblog:

[Meer geld alleen lost het probleem voor gemeenten niet op](#), 11 maart 2021, met Peter Wilms

[Taart snijden, trivaal of complex?](#), 21 oktober 2021

Activiteiten:

Seminar Jaarrekening actualiteiten Deloitte accountants, presentatie advies *Rust-Reinheid-Regelmaat* en briefadvies *Herverdeling gemeentefonds*, 10 november 2021

Praktijksessie SBO: Toelichting briefadvies *Herverdeling gemeentefonds*, 30 november 2021

[Dag van de Financiële verhoudingen](#), Toelichting advies *Rust-Reinheid-Regelmaat*, 15 april 2021

[Informeel bestuurlijke sessies VNG](#) - Toelichting briefadvies *Herverdeling gemeentefonds*, 14 en 15 december 2021

[Bijdrage Webinar Gemeenten in Nood](#), Toelichting advies *Rust-Reinheid-Regelmaat*, 26 maart 2021

Drs. C.J.G.M. (Kees Jan) de Vet

Dijkgraaf Waterschap Brabantse Delta

Betrokken bij:

Advies ➔ [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

Voorzitter werkgroep advies ➔ [Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

Ontwikkeltraject ➔ [Gezag van de overheid](#)

Weblog:

➔ [Regeerakkoord 2021: agendeer regionale verscheidenheid](#), 16 februari 2021

Activiteiten:

➔ [Webinar Droomland of niemandsland](#), 30 september 2021

Dr. M. (Miranda) de Vries (Raadslid tot 1 juli 2021)

Burgemeester Gemeente Etten-Leur

Betrokken bij:

Essay ➔ [Verwerven, waarderen en wegen. De inzet van kennis bij beleidsadvisering in crisistijd](#) i.s.m. de WRR en de Gezondheidsraad, 10 juni 2021

Weblog:

➔ [Viruswinnaars versus virusverliezers en hoe we naar elkaar kijken...](#), 8 april 2021

Activiteiten:

Werkconferentie 'Preparedness' i.s.m. de WRR en de Gezondheidsraad, 10 februari 2021

Drs. P.J.M. (Peter) Wilms - tijdelijk raadslid

Economisch consultant publieke sector

Betrokken bij publicaties:

Advies [↗ Van Parijs naar praktijk](#), 25 januari 2021

Advies [↗ Tussenbericht herijking gemeentefonds](#), 26 maart 2021

Advies [↗ Rust-reinheid-regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen](#), 11 maart 2021

Advies [↗ Herverdeling Gemeentefonds](#), 19 oktober 2021

Artikelen:

Essay [↗ Staat van het Bestuur, Gebundeld perspectief](#), januari 2021

Weblog:

[↗ Meer geld alleen lost het probleem voor gemeenten niet op](#), 11 maart 2021, met Peter Verheij

[↗ Vergeten Nederland of de omweg waard?](#) 15 september 2021

Activiteiten:

Dag van de Financiële Verhoudingen

Dorpenfestival Aa en Hunze over advies ROB Uitvoeringskosten
Klimaat

Festival van het Bestuur over decentralisatie sociaal domein

Radio-interview Pointer over advies ROB Herijking Gemeentefonds

Voorjaarsbijeenkomst FAMO

Webinar BMC over herijking gemeentefonds

Wie vormden de staf

Medewerkers

Een compacte staf ondersteunt de Raad. De medewerkers zijn verbonden aan specifieke adviestrajecten, en publiceren zelf ook regelmatig artikelen, geven lezingen en zijn betrokken bij (externe) bijeenkomsten. Jaarlijks is bij een of meer adviestrajecten ruimte voor een stagiair en/of rijkstraine.

Medewerkers

○ 2021

Wie waren de medewerkers, bij welke projecten waren zij betrokken, en welke activiteiten hebben zij nog meer gedaan?

Drs. M.J. (Rien) Fraanje

Secretaris-directeur

Betrokken bij publicaties:

- Advies ➔ [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het Rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

- Advies ➔ [Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

- Briefadvies ➔ [Ondersteuning Tweede Kamer](#), 4 november 2021

Artikelen:

- '[Gemeenten moeten zonder fluit en grensrechters een wedstrijd leiden](#)', in: Klaartje Peters en Peter Castenmiller, *Controle als democratische waarde*, Stichting decentraal bestuur, februari 2021

- *Grotestedenbeleid was de voorbode van de één-overheid-gedachte*, in: *Bestuurskunde*, 2021 (30), nr. 2, pag. 42-44

- [‘De rechtsstaat vereist investeren, leren en voortdurende oefening’](#), in: Maurits Potappel, Jacob van de Beeten & Carina van Os, *Geloof in de democratische rechtsstaat. Een christendemocratisch verhaal voor de rechtsstaat*. Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, november 2021

Weblog:

- [Voer voor psychologen](#), 13 januari 2021

- [Aan de slag met betere interbestuurlijke verhoudingen](#), 21 december 2021

Activiteiten:

- *De Raad voor het Openbaar Bestuur*, online presentatie over (het werk van) de Raad voor het Openbaar Bestuur voor de jongerenvereniging YoHoCo van de Hoge Colleges van Staat, 11 maart 2021

- [De overheid na corona](#), online college voor de Vereniging voor Bestuurskunde, 29 april 2021

- *De overheid na corona*, online college voor Management Development-programma van het ministerie van BZK, 16 april 2021

- *De overheid na corona*, online college voor Management Development-programma van het ministerie van BZK, 22 april 2021

- *Praktijkcollege*, online college over de Raad voor het Openbaar Bestuur voor avondopleiding Bestuurskunde van de Erasmus Universiteit Rotterdam, 17 juni 2021.

- *Het decentraal bestuur na corona*, online lezing voor de Kring van Commissarissen, 29 maart 2021

- *The Council of Public Administration*, presentatie over (het werk van) de Raad voor het Openbaar Bestuur voor de Chair Group Local and Global Governance, 21 juni 2021

- *Het taboe op een groot verhaal en fatalisme*, presentatie voor de Vereniging van Oud-Parlementariërs, 25 juni 2021

- *Regionale samenwerking*, lezing bij diner-passant over samenwerking in de zorg in de regio Zeeland, 21 juli 2021

- *Positie en rol van provincies bij de heruitvinding van de interbestuurlijke verhoudingen*, presentatie voor de ambtelijke adviescommissie kwaliteit openbaar bestuur van het Interprovinciaal overleg, 2 september 2021

- *Macht en tegenmacht*, presentatie bij strategische tweedaagse Unie van Waterschappen, 3 september 2021

- [Technische briefing](#) Vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken over het advies ‘Sturen of gestuurd worden?’ met Martiene Branderhorst, Ayeh Zarrinkhameh en Mariet de Boer, 15 september 2021

- *Interbestuurlijke verhoudingen in Nederland*, gastles voor de Bestuursacademie in Nederland, 21 september 2021

- *Positie en rol van provincies bij de heruitvinding van de interbestuurlijke verhoudingen*, presentatie voor de bestuurlijke adviescommissie kwaliteit openbaar bestuur van het Interprovinciaal overleg, 23 september 2021

- *Relevante trends en ontwikkelingen voor het lokaal bestuur*, online presentatie voor DIVOSA, 24 september 2021

- *De gemeenteraad en sturen in een netwerk*, online lezing voor de gemeenteraad van Heerenveen, 20 december 2021

Mr. G.A. (Gerber) van Nijendaal

Plaatsvervangend secretaris

Betrokken bij publicaties:

- Advies [↗ Van Parijs naar praktijk](#), 25 januari 2021

- Advies [↗ Rust-reinheid-regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen](#), 11 maart 2021

- Advies [↗ Tussenbericht herijking gemeentefonds](#), 26 maart 2021

- Advies [↗ Toepassing Normeringssystematiek](#), 2 juni 2021

- Advies [↗ Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

- Essaybundel [↗ Reflecties op Rust-Reinheid-Regelmaat. Opbrengsten van de dag van de Financiële Verhoudingen 2021](#), 1 september 2021

- Advies [↗ Hervreiding Gemeentefonds](#), 19 oktober 2021

Weblog:

- [↗ Het maken van een verdeelstelsel is als het maken van worstjes](#), 29 maart 2021

Activiteiten:

- Toelichting op het advies 'Van Parijs naar praktijk' bij het webinar 'Uitvoeringslastenonderzoek Klimaatakkoord' van de VNG, 8 maart 2021

- [↗ Dag van de Financiële Verhoudingen 2021](#), 15 april 2021

A.M.M. (Mariet) de Boer MSc

Adviseur

Betrokken bij publicaties:

- Advies [↗ Sturen of gestuurd worden? Over de legitimiteit van sturen met data](#), 25 mei 2021

- Advies [↗ Rol nemen, ruimte geven. De rol van het Rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

Activiteiten:

- Webinar 'Sturen of gestuurd?' met Martiene Branderhorst, Kathalijne Buitenweg, Franc Weerwind en Rudy van Belkom in Nieuwspoord, 10 juni 2021
- Presentatie 'Sturen of gestuurd worden?' bij de VNG-commissie Informatiesamenleving met Martiene Branderhorst, 24 juni 2021
- Debatavond '➤ [Voorkom een tweede toeslagenaffaire](#)' in de Balie (Amsterdam) met Martiene Branderhorst, Marietje Schaake, Reijer Passchier, Lisa van Ginneken en Lisanne Maatman, 29 juni 2021
- Debatavond '➤ [Een overheid zonder gezag](#)' in de Balie (Amsterdam) met Katrien Termeer, Sarah de Lange, Reinier van Zutphen, Andrea Voets en Emily van Miltenburg, 6 juli 2021
- ➤ [Technische briefing](#) Vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken over het advies 'Sturen of gestuurd worden?' met Martiene Branderhorst, Rien Fraanje en Ayeh Zarrinkhameh, 15 september 2021
- Deskundigenbijeenkomst '➤ [Artificiële intelligentie](#)' in de Eerste Kamer georganiseerd door het Rathenau Instituut met Martiene Branderhorst en Ayeh Zarrinkhameh, 26 oktober 2021

Artikel:

- ➤ ['Perspectief op interbestuurlijke samenwerking. Beelden van het Rijk en decentrale overheden kwantitatief vergeleken.'](#) i.s.m. Caspar van den Berg en Alexandre Belloir, 11 mei 2021

Ir. V.M.E. (Veerle) van den Broek

Senior adviseur

Sinds 1 augustus 2021 is Veerle gedetacheerd bij de Provincie Gelderland.

Betrokken bij:

- Advies ➤ [Rol nemen, ruimte geven. De rol van het rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

Z.G. (Zahora) Chandoe

Managementondersteuner

Zahora is als managementassistente verantwoordelijk voor het goed functioneren van het bedrijfsbureau.

S. (Stasja) Cornelissen

Senior communicatieadviseur

Stasja is sinds 1 oktober 2021 werkzaam bij de Raad voor het Openbaar Bestuur. Zij is als senior communicatieadviseur mede verantwoordelijk voor de communicatie van de ROB.

A. (Bart) Coster MA

Adviseur

Betrokken bij publicatie:

- Advies [Van Parijs naar praktijk](#), 25 januari 2021

Bart was ook betrokken bij het advies over gemeenten en corona dat in maart 2022 uitkwam en bij de essaybundel over wetenschap en politiek die in juni 2022 zal uitkomen. Hij heeft meegelezen bij het advies [Rust-Reinheid-Regelmaat](#) en het briefadvies [Herverdeling Gemeentefonds](#).

Artikelen:

- ['We willen wel, maar kunnen nog niet'](#), interview met Jop Fackeldey (gedeputeerde provincie Flevoland) over advies 'Van Parijs naar praktijk', 25 januari 2021

- ['Geef mij geen onmogelijke opdracht'](#), interview met Marco Verloop (wethouder gemeente Veenendaal) over advies 'Van Parijs naar praktijk', 25 januari 2021

Weblog:

- [Hard recht is onrecht](#), 4 februari 2021

Activiteiten:

- Toelichting op het advies 'Van Parijs naar praktijk' bij het webinar 'Uitvoeringslastenonderzoek Klimaatakkoord' van de VNG, 8 maart 2021

- Presentatie en begeleiding discussie over het advies 'Jong geleerd, oud gedaan' bij jongerenvereniging YoHoCo van de Hoge Colleges van Staat, 11 maart 2021

- Begeleiden van groep studenten van de Universiteit van Amsterdam bij een onderzoek naar de publieke perceptie van de verhouding tussen wetenschap en beleid, november en december 2021

T.S.B. (Tadeo) van Doren

Stagair

Tadeo liep voor zijn afstudeeropdracht van de bachelor Bestuurskunde en Overheidsmanagement aan de Hogeschool van Amsterdam van februari tot augustus 2021 stage bij de Raad voor het Openbaar Bestuur. Hij onderzocht wat Nederland bij de bestuurlijke organisatie van regionale opgaven kan leren van de Duitse stadsstaat.

W.M. (Wenny) Geenevasen

Senior communicatieadviseur / persvoorlichter

Betrokken bij:

- Vormgeving, uitgave en presentatie van alle publicaties
- Organisatie van alle activiteiten
- Alle publicaties/interviews in de media
- Sociale media; Twitter en LinkedIn
- Content op de website Raadopenbaarbestuur.nl
- Persvragen

Sinds 1 november 2021 is Wenny gedetacheerd bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Drs. P. (Pieter) de Jong

Senior adviseur

Betrokken bij publicatie:

- Advies [➔ Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

Activiteiten:

- Toelichting op het advies 'Besturen met akkoorden' aan adviseurs van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving, 12 januari 2021
- Inbreng bij stakeholdersonderzoek over het Lokaal Kiezersonderzoek 2022, 3 november 2021

Weblog:

- [➔ Tussen Flevoland en Westland](#), 28 mei 2021

Dr. B.W.A. (Bart) Leurs

Senior adviseur

Betrokken bij publicaties:

- Advies [➤ Rust-reinheid-regelmaat. Evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen](#), 11 maart 2021

- Advies [➤ Toepassing Normeringssystematiek](#), 2 juni

2021

- Essaybundel [➤ Reflecties op Rust-Reinheid-Regelmaat. Opbrengsten van de dag van de Financiële Verhoudingen 2021](#), 1 september 2021

- Advies [➤ Hervreiding Gemeentefonds](#), 19 oktober 2021

Weblog:

- [➤ Banden plakken of écht koersen?](#), 29 april 2021

Activiteiten:

- Inleiding Strategische toekomstsessie van het [➤ Nederlands Centrum Jeugdgezondheid \(NCJ\)](#), 9 november 2021

Drs. M.G.J. (Mieke) van Meer

Webredacteur

Mieke was als webredacteur werkzaam tot 1 oktober 2021. Zij was medeverantwoordelijk voor de website raadopenbaarbestuur.nl

Drs. M.M.S. (Michael) Mekel

Coördinerend adviseur

Betrokken bij publicaties:

- Advies [➤ Rol nemen, ruimte geven. De rol van het Rijk bij interbestuurlijke samenwerking](#), 11 mei 2021

- Advies [➤ Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's](#), 23 juni 2021

Weblog:

- [➤ Regionale politiek: wie krijgt wat, wanneer en op welke manier?](#), 30 juni 2021

Activiteiten:

- Deelname focusgroep *Versterking positie raads- en Statenleden* - sessie Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies, 21 januari 2021
- Presentatie en discussie adviezen *Wisselwerking en Droomland of niemandsland?*, gemeente Teylingen 15 september 2021
- Presentatie en discussie advies *Goede ondersteuning, sterke democratie*, Griffierskring 100.000+ gemeenten, 24 september 2021
- Presentatie en discussie adviezen *Wisselwerking en Droomland of niemandsland?*, C7-bijeenkomst regio Alkmaar, 3 november 2021
- Presentatie en discussie adviezen *Wisselwerking en Droomland of niemandsland?*, radenbijeenkomst Zuid-Kennemerland en IJmond, 17 november 2021
- Lunchlezing Statengriffiers advies *Goede ondersteuning, sterke democratie*, congres Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies, 2 december 2021

D.J.H. (Daan) Musters MA

Adviseur

Daan is sinds 1 oktober 2021 in dienst bij de Raad voor het Openbaar Bestuur.

Betrokken bij:

- Ontwikkeltraject → [Gezag van de overheid](#)

S. (Shanta) Sookram

Managementondersteuner

Shanta is sinds 1 september 2021 werkzaam als managementondersteuner (BBL-student). Zij was mede verantwoordelijk voor het goed functioneren van het Bedrijfsbureau.

Betrokken bij publicaties:

- Advies [➔ Sturen of gestuurd worden? Over de legitimiteit van sturen met data](#), 25 mei 2021

- Ontwikkeltraject [➔ Gezag van de overheid](#)

Weblog:

- [➔ Nieuwe tijden, nieuwe verhalen!](#)

Activiteiten:

- [➔ Technische briefing](#) Vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken over het advies 'Sturen of gestuurd worden?' met Martiene Branderhorst, Rien Fraanje en Mariet de Boer, 15 september 2021

- Deskundigenbijeenkomst [➔ Artificiële intelligentie](#) in de Eerste Kamer georganiseerd door het Rathenau Instituut met Martiene Branderhorst en Mariet de Boer, 26 oktober 2021

J. (Jasper) Zuure MSc

Senior adviseur

Betrokken bij publicatie:

- Advies [➔ Sturen of gestuurd worden? Over de legitimiteit van sturen met data](#), 25 mei 2021

Artikel:

- 'Graaf kanalen voor massadeliberatie in de platformdemocratie' (essay). Gepubliceerd in Eds. Brummer, C. & A. Groen (2021). *Naar een nieuw kabinet van sociale rechtvaardigheid. Een programma van urgentie voor technologie, wonen, onderwijs & democratie in een nieuwe tijd*. Amsterdam: Boom.

Weblog:

- [➔ Waarom het tijd is voor een bètaversie van een minister van Digitale Zaken](#), april 2021

Activiteiten:

- Aanbieding advies 'Sturen of gestuurd worden?', 25 mei 2021

- [➔ Webinar](#) over het advies 'Sturen of gestuurd worden?', 10 juni 2021

- [➔ Debatavonden over het gezag van de Nederlandse overheid:](#)

› Voorkom een tweede Toeslagenaffaire, 29 juni 2021

› Een overheid zonder gezag, 6 juli 2021

- Presentatie bij BZK over 'Graaf kanalen voor massadeliberatie in de platformdemocratie'

Wat hebben we gedeeld

Communicatie

Ook in 2021 heeft de coronapandemie een zware stempel gedrukt op het jaar. De pandemie heeft invloed gehad op de vorm van de presentatie van diverse publicaties.

Presenteren tijdens een pandemie

De gebruikelijke adviespresentaties zijn aangepast in presentaties op afstand; bijeenkomsten en presentaties zijn veelal online gehouden.

Adviesthema's

Het gezag van de overheid staat ter discussie en de interbestuurlijke verhoudingen behoeven hoognodig verbetering. Dit zijn dan ook de twee dominante thema's in het werkprogramma 2021-2023 van de Raad voor het Openbaar Bestuur. Daarnaast liep een aantal adviestrajecten met als thema decentraal bestuur - die al waren gestart in 2020 - door tot in 2021.

Publicaties en activiteiten

De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft dit jaar uitgebracht:

- 7 adviesrapporten
- 3 briefadviezen
- 1 signalement
- 2 essaybundels
- 1 werkprogramma

De volgende bijeenkomsten georganiseerd:

- Dag van de Financiële Verhoudingen
- 2 debatavonden in De Balie
- 2 webinars

[Alle publicaties en activiteiten](#) zijn opgenomen in het overzicht.

Nieuwsbrieven

In 2021 is de Nieuwsbrief van de Raad voor het Openbaar Bestuur 5 x keer uitgebracht. In de nieuwsbrief worden de meest recente adviezen onder de aandacht gebracht en evenementen aangekondigd.

Elke twee maanden komt de [Gezamenlijke nieuwsbrief van de adviesraden](#) uit. Deze digitale coproductie van 10 adviesraden biedt een handzaam overzicht met actuele informatie over komende en recent verschenen adviezen, publicaties en activiteiten.

Publicaties van raadsleden en medewerkers

Regelmatig publiceren raadsleden en medewerkers onder eigen naam, geven zij lezingen of leveren op een andere manier een bijdrage aan de dialoog over ontwikkelingen binnen het openbaar bestuur en de financiële verhoudingen. Alle persoonlijke bijdragen zijn te zien in het overzicht [raadsleden](#) en [medewerkers](#) 2020.

Wat hebben we uitgegeven

Financieel overzicht

Begroting en uitgaven ROB 2021

	Begroting	Uitgaven
Loonkosten	1.060.000	1.099.973
Opleidingen	16.000	9.704
Personele exploitatie	4.000	5.204
Vergoedingen raadsleden	135.000	120.962
Externe inhuur	46.000	28.944
Materiële uitgaven	155.000	147.672
Totaal	1.416.000	1.412.459

De totale uitgaven zijn binnen de begroting gebleven. Wel zijn binnen enkele posten afwijkingen zichtbaar.

Loonkosten: Hieronder vallen o.a. salaris, vakantie- en eindejaarsuitkering, sociale lasten en bijdrage zorgverzekeringswet, alle reiskosten, de aanschaf van de ISBN-nummers, de aanvraag van VOG's voor nieuwe medewerkers en stagiaires, abonnementen en licenties op tijdschriften en nieuwsbriefsystemen.

Vanwege tijdelijke aanstelling van 2 medewerkers en de cao-verhoging per 1 juli 2021 is bij de post loonkosten meer uitgegeven. Daar staan inkomsten tegenover vanwege de detachering van enkele collega's naar andere organisaties binnen en buiten het rijk.

Bij de post *Personele exploitatie* is vanwege de Corona-maatregelen, waarbij de norm 'thuiswerken' is, iets meer uitgegeven vanwege aanschaf van thuiswerkvoorzieningen.

[Brontabel als csv \(250 bytes\)](#)